

Startside>Dine rettigheder>Grundlæggende rettigheder>Hvor kan jeg få hjælp?>Liste over relevante domstole og organer>**Grundlæggende rettigheder**
Grundlæggende rettigheder

Frankrig

Domstole og retter

Nationale menneskerettighedsinstitutioner

Institutionel ombudsmand: Ombudsmanden

Specialiserede menneskerettighedsorganer

Andre specialiserede organer

Domstole og retter

Personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder sikres først og fremmest af de nationale retter og domstole (*juges administratifs et judiciaires*), som borgerne kan anlægge sager ved.

Forfatningsrådet (*Conseil constitutionnel*), som afgør om specifikke love er i overensstemmelse med forfatningen, udfører desuden to typer domstolsprøvelse: Domstolsprøvelse af lovforslag (*lois non promulguées*): Institutionelle love (*lois organiques*) og de parlamentariske forsamlingers forretningsorden skal forelægges forfatningsrådet, inden førstnævnte vedtages, og sidstnævnte træder i kraft. En international forpligtelse kan også indbringes for rådet, inden den ratificeres eller godkendes. Ordinære love (*lois ordinaires*) kan indbringes for rådet, inden de vedtages.

Domstolsprøvelse af vedtagne love (*lois promulguées*): Ved forfatningsrevisionen af 23. juli 2008 blev artikel 61, stk. 1, vedrørende prioriteret præjudiciel afgørelse af forfatningsmæssighed (*question prioritaire de constitutionnalité*) indsat i forfatningen. Efter denne revision kan borgerne inden for rammerne af en retssag anfægte forfatningsmæssigheden af en vedtaget lov, som angiveligt krænker de forfatningssikrede rettigheder og frihedsrettigheder. Domstolen forelægger det prioriterede spørgsmål om forfatningsmæssighed for kassationsdomstolen (*Cour de cassation*) eller statsrådet (*Conseil d'État*). Statsrådet eller kassationsdomstolen kan derefter forelægge spørgsmålet for forfatningsrådet, som har en frist på tre måneder til at træffe afgørelse i sagen. Siden den 1. marts 2010 har forfatningsrådet således - efter forelæggelse fra statsrådet eller kassationsdomstolen - kunnet efterprøve, om en bestemmelse, som allerede er i kraft, krænker de forfatningssikrede rettigheder og frihedsrettigheder. Forfatningsrådet kan i givet fald ophæve den pågældende bestemmelse.

Yderligere oplysninger om prioriteret præjudiciel prøvelse af spørgsmålet om, hvorvidt en retsforordning er i overensstemmelse med forfatningen findes på:

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F21088>

<http://www.vie-publique.fr/actualite/faq-citoyens/qpc/>

Oplysninger om domstolene, deres kompetencer og organisation er præsenteret på statsrådets, kassationsdomstolens og forfatningsdomstolens websteder:

<http://www.conseil-etat.fr/>

<https://www.courdecassation.fr/>

<http://www.conseil-constitutionnel.fr/>

Nationale menneskerettighedsinstitutioner

Den rådgivende nationale kommission for menneskerettigheder

Det rådgivende nationale udvalg for menneskerettigheder (*Commission nationale consultative des droits de l'homme – CNCDH*) er Frankrigs nationale menneskerettighedsinstitution, som blev oprettet i 1947. Den anses for en uafhængig administrativ myndighed og er et statsligt organ, der varetager sine opgaver fuldstændigt selvstændigt (i henhold til lov nr. 2007292 af 5. marts 2007). CNCDH er sammensat af 64 ledende personer (*personnalités*) og repræsentanter for forskellige civilsamfundsorganisationer.

Opgaver

CNCDH tilskynder til dialog mellem regeringen, parlamentet, institutionerne og civilsamfundet for så vidt angår menneskerettigheder, humanitær folkeret og humanitære aktioner samt bekæmpelse af racisme.

CNCDH deltager således i udarbejdelsen af de rapporter, som Frankrig skal indgive til internationale organisationer i medfør af de konventioner om menneskerettigheder, landet har tiltrådt.

Det bidrager til undervisning i menneskerettigheder.

Det er ansvarligt for at udarbejde den årlige rapport om bekæmpelse af racisme, der er omhandlet i artikel 2 i lov af 13. juli 1990.

Det kan på eget initiativ gøre offentlige myndigheder opmærksomme på foranstaltninger, som sandsynligvis vil styrke beskyttelsen af og fremme menneskerettighederne. Den kan rejse ethvert spørgsmål vedrørende en akut humanitær situation og indgå i en dialog om mulige tiltag i den forbindelse.

Det offentliggør de udtalelser og rapporter, som den afgiver.

CNCDH's arbejde er fordelt mellem fem underudvalg: sociale og etiske spørgsmål, spørgsmål vedrørende racisme, antisemitisme, fremmedhad, diskrimination og udsatte grupper, spørgsmål vedrørende institutioner, retsvæsen, politi og migration, europæiske og internationale spørgsmål, den humanitære folkeret og humanitære aktioner.

Adresse:

Commission nationale consultative des droits de l'homme

35 Rue Saint-Dominique, 75007

Paris

Yderligere oplysninger: <http://www.cncdh.fr/>

Institutionel ombudsmand: Ombudsmanden

Ombudsmanden (*Défenseur des droits*) er en uafhængig institution, der har været forankret i forfatningen siden den 23. juli 2008, og som blev oprettet ved institutionel lov nr. 201133 og ordinær lov nr. 2011334 af 29. marts 2011.

Opgaver

Ombudsmanden har følgende opgaver:

forsvar af borgerens rettigheder og frihedsrettigheder overfor myndighederne

forsvar og fremme af børns tarv og rettigheder

bekæmpelse af de former for forskelsbehandling, der er forbudt ved lov, og fremme af lighed

sørge for, at personer med sikkerhedsopgaver overholder etiske retningslinjer.

Ombudsmandsinstitutionen blev oprettet ved at samle fire eksisterende institutioner: den nationale ombudsmand (*Médiateur de la République*), børnenes ombudsmand (*Défenseur des enfants*), den højststående myndighed til bekæmpelse af forskelsbehandling og fremme af lighed (*Haute Autorité de Lutte contre les Discriminations et pour l'Égalité – HALDE*) og det nationale udvalg vedrørende sikkerhedsetik (*Commission Nationale de Déontologie de la Sécurité – CNDS*).

Beføjelser

Ombudsmanden har beføjelse til at behandle klager fra alle fysiske og juridiske personer, herunder mindreårige, som ønsker beskyttelse af deres rettigheder. Ombudsmanden kan også af egen drift og under alle omstændigheder gå ind i en sag, der er omfattet af vedkommendes beføjelser.

Med henblik på at udføre disse opgaver har ombudsmanden på den ene side beføjelser til efterforskning og undersøgelse i konkrete sager, så vedkommende kan modtage alle relevante dokumenter, udspørge personer og endda besigtige forholdene på stedet. Ombudsmanden kan på den anden side foreslå ændringer af love eller forskrifter og udstede henstillinger til både offentlige og private myndigheder.

Ombudsmanden kan også udstede henstillinger for at løse problemer eller overtrædelser, vedkommende er blevet forelagt. De berørte personer eller myndigheder skal meddele ombudsmanden de foranstaltninger, de har truffet for at imødekomme disse henstillinger. Hvis det ikke sker, eller hvis ombudsmanden finder, at henstillingerne ikke er blevet imødekommet, kan han eller hun give den pågældende person eller myndighed påbud om at træffe de nødvendige foranstaltninger inden for en bestemt frist. Hvis der ikke træffes foranstaltninger efter sådanne påbud, kan ombudsmanden udarbejde en særlig beretning til den pågældende person eller myndighed. Denne beretning offentliggøres.

Ombudsmanden kan også bistå med mægling eller foreslå et kompromis samt hjælpe de forurettede med at rejse deres sag og finde frem til de procedurer, der er relevante i deres tilfælde.

Ombudsmanden kan indbringe sager, vedkommende er blevet forelagt, og som efter hans opfattelse bør medføre sanktioner, for de myndigheder, der har beføjelse til at indlede disciplinærsager. Ombudsmanden kan også intervenere i retssager til støtte for en sagsøger ved at indgive skriftlige eller mundtlige indlæg.

Organisation

Ombudsmandens kontor i Paris har næsten 250 medarbejdere. I det franske hovedland og de oversøiske departementer og territorier arbejder omkring 400 frivillige repræsentanter for at hjælpe borgere med at forsvare deres rettigheder, modtage deres klager og besvare deres forespørgsler. De findes i forskellige lokale, tilgængelige strukturer, f.eks. præfekturer, underpræfekturer, juridiske rådgivningscentre, juridiske kontaktpunkter og kommunale bygninger. Disse repræsentanter besøger også fængsler og samarbejder med handicapcentre.

Ombudsmanden er formand for de arbejdsgrupper (collèges), der varetager opgaver vedrørende "forsvar og fremme af børns rettigheder", "bekæmpelse af forskelsbehandling og fremme af lighed" og "etik på sikkerhedsområdet".

Efter forslag fra ombudsmanden udpeger premierministeren sidstnævntes repræsentanter, herunder:

en ombudsmand for børn, som er næstformand i arbejdsgruppen med ansvar for forsvar og fremme af børns rettigheder

en repræsentant, som er næstformand i arbejdsgruppen med ansvar for etik på sikkerhedsområdet

en repræsentant, som er næstformand i arbejdsgruppen med ansvar for bekæmpelse af forskelsbehandling og fremme af lighed.

Forelæggelse af sager for ombudsmanden

Enhver fysisk person (en borger) eller enhver juridisk person (en virksomhed, en sammenslutning osv.) kan direkte og gratis forelægge sager, hvis de mener, at de forskelsbehandles

har kendskab til, at en repræsentant for offentligheden (politiet, gendarmeriet, toldvæsenet osv.) eller et privat (en sikkerhedsmedarbejder osv.)

retshåndhævende organ ikke har overholdt forskrifterne om god adfærd

støder på vanskeligheder i deres forbindelse med en offentlig forvaltning (børnetilskudskassen (*Caisse d'Allocations Familiales*), arbejdsformidlingen (*Pôle Emploi*), pensioner osv.)

mener, at et barns rettigheder ikke overholdes.

Sager kan forelægges ombudsmanden af et barn eller en mindreårig under 18 år, medlemmer af barnets familie eller barnets værge, sundheds- eller sociale tjenestere, en forening til forsvar af børns rettigheder, et medlem af det franske parlament og et fransk medlem af Europa-Parlamentet samt en udenlandsk institution med samme ansvarsområder som ombudsmanden. Sidstnævnte kan handle på vegne af franske og udenlandske børn, der bor i Frankrig, og franske børn, der bor i udlandet, inden for mange områder vedrørende beskyttelse af børns rettigheder, herunder navnlig børns beskyttelse, sundhed og handicap, strafferet, adoption, uddannelse til alle og udenlandske mindreårige.

Borgere kan indgive en klage direkte til ombudsmanden:

ved brug af [onlineformularen](#)

med portofri post:

Adresse:

Défenseur des droits

Libre response 71120

75342 Paris Cedex 07

Yderligere oplysninger: <https://www.defenseurdesdroits.fr/en>

Specialiserede menneskerettighedsorganer

Der findes andre specialiserede organer på området for rettigheder og frihedsrettigheder:

Tilsynsmyndigheder for databeskyttelse:

Den nationale databeskyttelsesmyndighed (*Commission nationale de l'informatique et des libertés – CNIL*)

CNIL er den franske myndighed, der fører tilsyn med beskyttelsen af personoplysninger. Den varetager sine opgaver i overensstemmelse med lov nr. 7817 af 6. januar 1978 som ændret.

Opgaver

CNIL er en uafhængig forvaltningsmyndighed. Den varetager navnlig følgende opgaver:

Den underretter alle registrerede og alle registeransvarlige om deres rettigheder og forpligtelser.

Den sikrer, at personoplysninger behandles i overensstemmelse med den ændrede lov af 6. januar 1978. Afhængigt af de berørte data giver den derfor tilladelse til behandling, afgiver udtalelser og modtager erklæringer om databehandling.

CNIL modtager indsigelser, andragender og klager vedrørende behandling af personoplysninger og oplyser klagerne om de foranstaltninger, der træffes som følge deraf.

Den besvarer anmodninger om udtalelser fra offentlige myndigheder og domstole, og den rådgiver personer og organer, som foretager eller planlægger automatisk behandling af personoplysninger.

Den underretter i overensstemmelse med [artikel 40 i retsplejeloven \(Code de procédure pénale\)](#) uden unødigt ophold den offentlige anklager om enhver lovovertrædelse, den får kendskab til, og kan udtale sig i straffesager.

CNIL kan i kraft af en særlig afgørelse pålægge et eller flere af dens medlemmer eller dens generalsekretær at udføre kontroller vedrørende databehandling eller sørge for, at deres embedsmænd udfører sådanne kontroller, og skal i givet fald modtage kopier af dokumenter eller datamedier, der er relevante for myndighedens arbejde.

CNIL skal høres om ethvert lov- eller dekretforslag eller enhver bestemmelse i et lov- eller dekretforslag, der vedrører beskyttelse eller behandling af personoplysninger.

Hvert år forelægger CNIL en offentlig beretning om sit arbejde for præsidenten og premierministeren.

Forelæggelse af sager for CNIL

Enhver kan kontakte CNIL, hvis vedkommende hindres i at udøve sine rettigheder. Borgere, som ønsker at håndhæve deres datarettigheder og frihedsrettigheder, skal først henvende sig direkte til de organer, som ligger inde med deres oplysninger. I tilfælde af vanskeligheder, et utilfredsstillende svar eller slet intet svar kan en klage indgives online til CNIL om forskellige emner: internettet, handel, arbejde, telefon, bankvirksomhed og kredit.

Relevant link: <https://www.cnil.fr/fr/plaintes>

Adresse:

Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés
3 Place de Fontenoy – TSA 80715
75334 PARIS CEDEX 07

Yderligere oplysninger: <https://www.cnil.fr/>

Tilsynsførende for frihedsberøvelsessteder

Efter ratificeringen af den [valgfrige protokol](#) til konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, som blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 18. december 2002, nedsatte den franske lovgiver ved [lov nr. 20071545 af 30. oktober 2007](#) en tilsynsførende for frihedsberøvelsessteder (*Contrôleur général des lieux de privation de liberté*). Der er tale om en uafhængig forvaltningsmyndighed.

Opgaver

Den tilsynsførende for frihedsberøvelsessteder sikrer, at frihedsberøvede personer behandles human og med respekt for deres menneskelige værdighed, og at der skabes en balance mellem de frihedsberøvedes grundlæggende rettigheder og hensynet til den offentlige orden og sikkerhed. Den tilsynsførende er ansvarlig for at forebygge enhver krænkelse af deres grundlæggende rettigheder.

Som et led i sine opgaver undersøger den tilsynsførende ikke kun fængsels-, tilbageholdelses- eller indlæggelsesforholdene, men også arbejdsforholdene for personale og andre berørte personer, for så vidt som disse forhold nødvendigvis påvirker institutionens funktionsmåde og karakteren af deres forhold til de frihedsberøvede personer. Den tilsynsførende kan frit vælge de institutioner, der skal besøges, og besøgene kan være planlagte (i dette tilfælde underrettes lederen af institutionen om besøget få dage på forhånd) eller uanmeldte.

Beføjelser

Den tilsynsførende kan til enhver tid og overalt på fransk territorium besøge ethvert sted, hvor personer er frihedsberøvede, dvs. fængsler, sundhedsinstitutioner, institutioner under sundhedsministeriets og justitsministeriets fælles ansvar, politiets og gendarmeriets detentioner, toldvæsenets tilbageholdelsesfaciliteter, administrative tilbageholdelsescentre og faciliteter for udenlandske statsborgere, tilbageholdelsesområder i havne og lufthavne osv. Den tilsynsførende har ansvaret for at føre tilsyn med den praktiske gennemførelse af hjemsendelsesprocedurer, der involverer udenlandske statsborgere, indtil de overleveres til myndighederne i destinationslandet.

De relevante myndigheder kan kun modsætte sig besøg, hvis der foreligger af væsentlige og tvingende grunde, der vedrører det nationale forsvar, den offentlige sikkerhed, naturkatastrofer eller alvorlige forstyrrelser på det sted, der skal besøges.

Den tilsynsførende fremsender en besøgsrapport og henstillinger, der eventuelt offentliggøres, til de berørte ministre. Den tilsynsførende indgiver også en årlig beretning til præsidenten og parlamentet, som offentliggøres.

Forelæggelse af sager for den tilsynsførende for frihedsberøvelsessteder

Borgere kan forelægge sager for den tilsynsførende for frihedsberøvelsessteder for at indberette situationer, som efter deres opfattelse krænker deres grundlæggende rettigheder eller frihedsrettigheder for en frihedsberøvet person (eller en person, som for nylig er blevet frihedsberøvet), og som vedrører fængsels-, tilbageholdelses- eller indlæggelsesforholdene eller organiseringen eller driften af en tjeneste. Sager kan forelægges den tilsynsførende for frihedsberøvelsessteder pr. brev til følgende adresse:

Madame la Contrôleure générale des lieux de privation de liberté
BP 10301
75921 Paris cedex 19

Frihedsberøvede personer, deres pårørende, personer, som er i berøring med institutionen, og personalet kan også anmode om en samtale med den tilsynsførende eller en af dennes inspektører i forbindelse med et institutionsbesøg.

Adresse:

Le Contrôleur général des lieux de privation de liberté
16/18 quai de la Loire
BP 10301
75921 Paris Cedex 19

Yderligere oplysninger: <http://www.cgpl.fr/>

Andre specialiserede organer

Adgang til domstolsprøvelse: juridiske kontaktpunkter, juridiske rådgivningscentre og opsøgende juridiske enheder

For at lette borgernes adgang til oplysninger om deres rettigheder, retlige procedurer og retssystemet for at hjælpe dem i deres udøvelse af en rettighed har Frankrig udviklet juridiske adgangspunkter (*points d'accès au droit*), juridiske rådgivningscentre (*maisons de justice et du droit*) og opsøgende juridiske enheder (*antennes de justice*), som er lokale og tilgængelige servicecentre, der kan informere borgerne om deres rettigheder og navnlig tilbyde metoder til mindelig bilæggelse af tvister.

Fortegnelse over juridiske kontaktpunkter, juridiske rådgivningscentre og opsøgende juridiske enheder:

<http://www.annuaires.justice.gouv.fr/annuaires-12162>

Yderligere oplysninger:

<http://www.vie-publique.fr/decouverte-institutions/justice/fonctionnement/modes-alternatifs/que-sont-maisons-justice-du-droit.html>

Sidste opdatering: 08/03/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.